

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ  
ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ  
ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013  
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ  
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

**ΟΜΑΔΑ Α΄**

**A.1.1.** Να αναφέρετε τα αίτια και τις αφορμές των τουρκικών διώξεων εναντίον ελληνικών πληθυσμών στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη κατά τον πρώτο διωγμό του 1914 και τις διώξεις που υπέστησαν οι ίδιοι πληθυσμοί το 1922.

**Μονάδες 16**

**A.1.2.** Να επισημάνετε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκδόθηκε στην Κρήτη το ενωτικό Ψήφισμα της 24<sup>ης</sup> Σεπτεμβρίου 1908 και να αιτιολογήσετε την αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης.

**Μονάδες 12**

**A.2.1.** Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

**α.** «Ομάδα των Ιαπώνων»

**β.** «Προσωρινή Κυβέρνηση της Κρήτης»

**γ.** «Συνθήκη φιλίας και συνεργασίας Κεμάλ-Μπολσεβίκων»

**Μονάδες 12**

**A.2.2.** Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων

είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. **(Στην περίπτωση που θεωρείτε την πρόταση λανθασμένη, δικαιολογήστε την απάντησή σας).**

**α.** Τον Μάρτιο του 1922 το δημοσιονομικό αδιέξοδο αντιμετωπίστηκε με νέο εξωτερικό δανεισμό.

**β.** Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν προώθησε τα αιτήματά του μέσω της Βουλής.

**γ.** Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το Γενικό Επιτελείο Στρατού συμφωνούσε με τις επιλογές του Ελευθερίου Βενιζέλου.

**δ.** Η Πατριαρχική Επιτροπή μερίμνησε για την εγκατάσταση των προσφύγων στη Μακεδονία και τη Θράκη.

**ε.** Οι εύποροι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στην Καλλίπολη και την Νέα Ιωνία.

**Μονάδες 10**

## **ΟΜΑΔΑ Β΄**

### **ΘΕΜΑ Γ. 1.**

Αντλώντας στοιχεία από τα ακόλουθα αποσπάσματα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις

**α.** να αναφέρετε την πολιτική αντίληψη που εξέφρασε ο Ελευθέριος Βενιζέλος σε ό,τι αφορά την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας την περίοδο 1910-1922

**Μονάδες 10**

**β.** να ερμηνεύσετε τη θέση της ελληνικής αστικής τάξης, που κυριαρχούσε οικονομικά στην ανατολική Μεσόγειο απέναντι σε αυτή την αντίληψη

**Μονάδες 15**

## **ΚΕΙΜΕΝΟ Α**

[...] Κατά την πρώτη ηρωική περίοδο του Βενιζελισμού (1910-1920), ο αστικός εκσυγχρονισμός συναρθρώθηκε με τον αλυτρωτισμό, με ιδεολογικό επιστέγασμα τη Μεγάλη Ιδέα. Κατά τη δεύτερη περίοδο (1922-1932), ο αστικός εκσυγχρονισμός συναρθρώθηκε με την οικοδόμηση ενιαίου εθνικού κράτους, με ιδεολογικό επιστέγασμα την Αβασίλευτη Δημοκρατία στην οποία ο Βενιζέλος επιχείρησε να προσδώσει ευρύτερο ιδεολογικό και κοινωνικό περιεχόμενο.

Ως ανεπανάληπτος συνδυασμός αστικού εκσυγχρονισμού και αστικού εθνικισμού, ο Βενιζελισμός εκμεταλλεύτηκε αδίστακτα και δημιουργικά μία σειρά από διεθνείς συγκυρίες, κατά την περίοδο 1910-1920, που πρόσφεραν τις καλύτερες αλλά και τελευταίες ευκαιρίες πραγμάτωσης της Μεγάλης Ιδέας, ως συνεπούς και ρεαλιστικού αλυτρωτισμού. [...]

Γ.Θ. Μαυρογορδάτος, «Βενιζελισμός και Αστικός Εκσυγχρονισμός», σ. 10

### **ΚΕΙΜΕΝΟ Β**

Η στάση της ελληνικής μεγαλοαστικής τάξης, ερμηνεύεται πλήρως από τις προοπτικές που ανοίχτηκαν στο πλαίσιο της νέας συγκυρίας: όχι μόνο οι κύκλοι αυτοί περιστοιχίζουν τον Βενιζέλο και χρηματοδοτούν τις προσπάθειές του, αλλά και για πρώτη φορά φαίνεται να προωθούν την οργάνωση μιας πολιτικής εξουσίας στην οποία συμμετέχουν άμεσα και οι ίδιοι· εξουσίας που θα εκταθεί προοπτικά στις ζώνες που ελπίζουν να ελέγξουν, όχι μόνο οικονομικά πια, αλλά και πολιτικά. Παρατηρείται έτσι, μια πλήρης αντιστοιχία ανάμεσα στα ταξικά τους συμφέροντα και στα σχέδια της ελληνικής πολιτικής ηγεσίας.

Π.Πετρίδης., Ξενική Εξάρτηση και εθνική πολιτική 1910-1918, σελ. 156

### **ΘΕΜΑ Δ.1.**

Αντλώντας στοιχεία από το ακόλουθο παράθεμα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε την οργάνωση των κομμάτων κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα (μονάδες 10), τις πολιτικές πρακτικές που μεταχειρίζονταν (μονάδες 6) και τους λόγους για τους οποίους δεν εξελίχθηκαν σε ταξικά κόμματα (μονάδες 9).

**Μονάδες 25**

### **ΚΕΙΜΕΝΟ**

Η κομματική πειθαρχία που προσπάθησε να επιβάλει ο Τρικούπης στην κοινοβουλευτική ομάδα, επικεφαλής της οποίας βρισκόταν ο

ίδιος, ήταν βέβαια αξιοσημείωτη, οφειλόταν όμως κυρίως στον αυταρχικό χαρακτήρα του και στο πολιτικό του κύρος. Ακόμα και στο ίδιο το τρικουπικό κόμμα δεν προβλεπόταν κανένα κομματικό όργανο. Εξάλλου δεν υπήρχε και οργανισμός κόμματος και όλα τα κόμματα ήταν άμορφοι και άτυποι μηχανισμοί χωρίς πρόβλεψη τυπικών διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων. Ακόμα και η κοινοβουλευτική ομάδα, το μόνο de facto κομματικό σώμα, δεν είχε καμιά αρμοδιότητα. Μόνο ο αρχηγός του κόμματος αποφάσιζε, και η επιβολή της θελήσεώς του ήταν συνάρτηση της συγκεκριμένης ισορροπίας δυνάμεων. Έτσι η μετάβαση από τα προσωπικά κόμματα στα κόμματα αρχών αντιστοιχούσε περισσότερο σε δήλωση προθέσεων παρά σε πραγματικές θεσμικές μεταβολές και στη λειτουργία των πολιτικών ομάδων.[...]

Το να μιλάει συνεπώς κανείς για την εμφάνιση κομμάτων αρχών (με τη σύγχρονη έννοια του όρου) είναι εσφαλμένο. Έλειπαν τόσο οι θεσμοποιημένοι φορείς που θα συγκεκριμενοποιούσαν τις αρχές αυτές, όσο και η ταξική βάση που θα πίεζε για να τις θέσει σε ενέργεια μέσω κομματικών μηχανισμών.[...] Η κομματική πειθαρχία, που πρώτη φορά μπαίνει σαν πρόβλημα, δεν είναι παρά η προσπάθεια της μειώσεως της δυνατότητας της βουλής να ελέγχει, να κωλυσιεργεί, να προτείνει, να μεταβάλλει την πολιτική επιλογή της κυβερνήσεως και γενικότερα τους περιορισμούς της βουλευτοκρατίας. [...] φθάνουμε, όπως παρατηρούσε ο Ν. Καζάζης, στο σημείο όπου «απέμενεν η εξάσκησις πάσης πολιτικής εξουσίας εις τον εξ επαγγέλματος βουλευτήν. Η εκτελεστική εξουσία συμμορφούται κατ'ανάγκην προς τας υπ' αυτού διδομένας διαταγάς περί του διορισμού, της απολύσεως, της μεταθέσεως τούτου ή εκείνου του δημοσίου λειτουργού...»

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, ΙΕΕ, τόμος ΙΔ σσ. 42-43

### **Οδηγίες προς υποψηφίους**

- 1.** Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να **μη αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
- 2.** Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**

**3.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

**4.** Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.**

**5.** Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**

**6.** Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ  
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**